

TANZİMATTAN SONRA HALK EĞİTİMİ İÇİN KURULAN İKİ CEMİYET: CEMİYET-İ İLMİYE-İ OSMANİYE VE CEMİYET-İ TEDRİSİYE-İ İSLAMİYE*

Emine GÜMÜŞSOY
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi

Eğitim bir milletin dünü, bugünü ve geleceği için çok önemli unsurdur. Çağdaşlaşma hareketleri içerisinde de eğitimin ayrı bir yeri vardır. XIX. Yüzyıl'da Tanzimatla birlikte yeni bir döneme giren Osmanlı Devleti de eğitimin önemini kavramıştı. Bu dönemde devlet eliyle yapılanların yanı sıra kendisini sorumlu hisseden ve Batılılaşmaya gönül veren bazı aydın ve devlet adamlarının kişisel gayretleriyle "ilmî cemiyet" olarak adlandırılan bazı sivil örgütlenmelere de imza atılmıştı. 1839-1876 yılları arasında eğitim, bilim ve kültür tarihi için önem arzeden beş büyük cemiyet kurulmuştu. Bunlardan Cemiyet-i İlmiye-i Osmaniye ve Cemiyet-i Tedrisiye-i İslamiye halk eğitimi konusunda ön plân çıkmıştı ki bu çalışmanın konusunu da bunlar oluşturmaktadır.

ANAHTAR KELİMELER

Tanzimat, Eğitim, Bilim, İlmî Cemiyet, Halk Eğitimi